

VI. KORSZAK.

VI. Az unitárius egyház helyzete Romániában.

1920—

36. Egyházi és iskolai állapotunk Romániában.

A trianoni békeszerződés Erdélyt Romániához csatolta. Ennek következtében a Duna-tiszamenti egyházkör, mely a Magyarország területén levő unitáriusokat foglalja magában, elszakadt a romániai magyar unitárius egyháztól. Ezeknek élére *Józan* Miklós budapesti esperes került, aki püspöki vikárius címet kapott. Mellette egy Igazgató Tanácsot szerveztek, amely az új viszonyoknak megfelelően intézi az egyházi kormányzást.

Romániában nyolc egyházkör maradt 116 egyházközséggel. Ezekre nézve Románia új alkotmánya kimondja, hogy „az állam az összes vallásfelekezeteknek egyenlő szabadságot és védelmet biztosít, amennyiben gyakorlásuk nem ütközik a közrendbe, a jó erkölcsökbe és az állam alkotmánytörvényeibe. A görög keleti román egyház, a románok nagy többségének vallása lévén, uralkodó egyház a román államban. A görög katolikus egyháznak pedig elsőbbsége van a többi felekezetek fölött.” (22. szakasz.)

E törvény védelme alatt gyakoroljuk vallásunkat. Az unitárius egyház legfőbb kormányzó szerve az Egyházi, illetve Zsinati Főtanács, amely az egyház törvényhozó testülete is. Évenként rendszeren egyszer tartja gyűléseit. Elnöke a püspök és a hivatalában idősebb főgondnok. Egyik Főtanácsi gyűléstől a másikig az egyház kormányzását a Kolozsvárt székelő Egyházi Képviselő Tanács végzi, amely minden intézkedéseért az Egyházi Főtanácsnak felelősséggel tartozik. Az egyházkörök élén áll az esperes és két felügyelő-gondnok. Az egyházközségek a lelkész és a melléje választott gondnok (kurá-

tor) vezetése alatt állanak, kik a kebli tanácsosokkal (presbiterek) együttesen végzik a kormányzást.

Iskoláink állapota a következő: Van Kolozsvárt egy Teológiai Akadémiánk 5 rendes tanárral. Ennek hivatása a lelkészek képzése. Van két főgimnáziumunk (liceum). Az egyik Kolozsvárt, a másik Székelykereszturon. Mindkettőben a tanítás az állam által előirt törvények szerint folyik. Elemi iskoláink száma 36.

A romániai unitárius egyházat az a súlyos veszteség érte, hogy 1928 február 19-én, 93 éves korában meghalt *Ferencz József* unitárius püspök, aki 52 éven keresztül, jó és balsorsban, bölcsen vezette az egyházat, akinek magas kora és történelmi egyénisége befelé és kifelé egyaránt erőt kölcsönzött a kicsiny egyháznak. Helyébe ugyanazon év május 20-án Tordán tartott zsinat *Dr. Boros György* egyházi főjegyzőt választotta püspöknek.